

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Кафедра фізичного виховання і педагогіки спорту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
“ 04 ” “ 09 ” О.Б.Жильцов
2017__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«МЕТОДИКА ТУРИСТИЧНОЇ РОБОТИ»

напрямок підготовки: 6.010201 Фізичне виховання

Факультет здоров'я, фізичного виховання і спорту

2017– 2018 рік

Робоча програма «**Методика туристичної роботи**» для студентів галузі знань: 0102 Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини, за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт, 2017 року - 17 с.

Розробник: Головач Інна Іванівна, старший викладач кафедри фізичного виховання і педагогіки спорту Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат наук з фізичного виховання та спорту.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фізичного виховання і педагогіки спорту

Протокол №1 від «29» серпня 2017 року

Завідувач кафедри фізичного виховання і педагогіки спорту

 Л. В. Ясько

Години відповідають навчальному плану. Структура програми типова.

Заступник декана з науково-методичної та навчальної роботи

 О. С. Комоцька

© Університет Грінченка, 2017 рік

© Головач І. І. 2017 рік

ЗМІСТ

	Стр.
1. Пояснювальна записка	4
2. Опис навчальної дисципліни	6
3. Тематичний план навчальної дисципліни	7
4. Програма навчальної дисципліни	8
5. Навчально-методична карта дисципліни	10
6. Теми семінарських та практичних занять	11
7 Теми самостійних занять	11
8. Методи навчання	12
10. Методи контролю	14
9. Розподіл рейтингових балів	13
10. Методичне забезпечення курсу	14
11. Об'ємні вимог до заліку	15
12. Рекомендована література	17

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПISKA

Робоча навчальна програма з дисципліни «Методика туристичної роботи» складена у відповідності з вимогами до підготовки фахівців з фізичного виховання. Вона включає теоретичні та практичні розділи з метою оволодіння студентами теоретичними та методичними основами викладання спортивного туризму в загальноосвітній школі, професійно - технічних, середніх, спеціальних технічних, позашкільних закладах, центрах дитячого та юнацького туризму.

На лекціях студенти ознайомляться зі змістом навчальної дисципліни «Методика туристичної роботи», законодавчою базою щодо проведення туристичних заходів, класифікацією змагань з спортивного туризму, методичним принципам розробки маршрутів туристичних походів, екскурсій, стратегію та тактикою спортивних походів, методикою організації спортивно-масових заходів, організацією позакласної та позашкільної роботи та правилами змагань з окремих видів туризму.

На практичних заняттях студенти мають оволодіти методикою організації заходів з спортивного туризму, навичками з проведення походів, змагань зльотів з різних видів туризму.

Самостійна робота студентів спрямована на поглиблення теоретичних знань з методики фізичної, техніко-тактичної та психологічної підготовки та форм організації проведення масових заходів зі спортивно-оздоровчого туризму.

Мета та завдання навчальної дисципліни – оволодіння студентами практичними знаннями та вміннями з туризму, формування у них професійних здібностей, необхідних для проведення організаційної, педагогічної та методичної роботи з туризму в системі навчальних закладів, на станціях юних туристів, туристичних центрах учнівської молоді, спортивних клубах, тощо.

Вивчення дисципліни «Методика туристичної роботи» формує у студентів наступні **компетенції**:

- володіння основними методами організації занять туризмом різних груп

населення;

- здатність створити педагогічні та психологічні умови для процесу навчання.

Завдання - формування професійного інтересу, науково - обґрунтованих поглядів, вмінь та навичок, необхідних для професійної діяльності у сфері фізичної культури за напрямом туризм; удосконалення спортивно-педагогічної майстерності в видах туризму з активними засобами пересування.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:** теоретичні основи туризму, оздоровчий вплив туризму на організм людини, основи туристської підготовки, спорядження, принципи побудови занять, форми організації, зміст гурткової роботи. Правила проведення змагань з видів спортивного туризму, туристичних походів з учнівською та студентською молоддю.

вміти: вирішувати практичні завдання організаційної, педагогічної, методичної роботи з туризму;
навчати техніці спортивного туризму;
проводити масові заходи зі спортивного туризму та заходи оздоровчої спрямованості.

II. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс:	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни (денна форма навчання)
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: <i>2 кредити</i></p> <p>Змістові модулі: <i>2 модулі</i></p> <p>Загальна кількість годин - 72</p> <p>Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних –3</p>	<p>Галузь знань 0102 Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини</p> <p>Напрямок підготовки: 6.010201 Фізичне виховання</p> <p>Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр</p>	<p>Нормативна</p> <p>Рік підготовки:4.</p> <p>Семестр: 8.</p> <p>Контактних годин: 28</p> <p>Лекції: 12 годин Семінарські, практичні заняття: 16 годин</p> <p>Самостійна робота: 40годин</p> <p>модульний контроль:4години</p> <p>Вид контролю: залік</p>

III. тематичний планнавчальної дисципліни.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма навчання				
	усього	у тому числі			
		Лекц.	Сем. практ	м.к.	с.р.
Змістовий модуль І.					
Методика організації масових туристських заходів					
Тема 1.Методика організації походів вихідного дня зі школярами.	10	2	2		6
Тема 2. Методика організації екскурсій	10	2	2		6
Тема 3. Принципи розробки та маркірування туристських маршрутів.	8	2	2		4
Тема 4. Методи краєзнавчих спостережень	8		2	2	4
Разом за змістовим модулем І	36	6	8	2	20
Змістовий модуль ІІ. Методика проведення спортивних заходів					
Тема 5. Підготовка спортивного пішохідного походу.	8	2	2		4
Тема 6. Методика проведення тур. походу.	8		2		6
Тема 7. Класифікація тур. заходів.	8	2	2		4
Тема 8. Методика проведення змагань.	12	2	2	2	6
Разом за змістовим модулем ІІ	36	6	8	2	20
Усього годин:	72	12	16	4	40

VI. Програма навчальної дисципліни.

Змістовий модуль I.

Методика організації проведення туристських подорожей зі школярами.

Тема 1. Методика організації прогулянок. походів вихідного дня зі школярами.

Мета та завдання. Вивчення району подорожі. Розробка руху за маршрутом. Склад групи. Вимоги щодо забезпечення заходів безпеки. Організація харчування. Спорядження.

Тема 2. Методика проведення екскурсій.

Види екскурсій. Організація пішохідних екскурсій. Особливості проведення екскурсій з використанням автомобільного, залізничного, річкового транспорту. Вимоги безпеки під час подорожей.

Тема 3. Методика розробки туристських маршрутів.

Обрання району подорожі. Прокладення нитки маршруту. Визначення відстаней. Методика розробки лижних, гірських та водних маршрутів. Маркірування туристичних маршрутів.

Тема 4. Методи краєзнавчих спостережень на маршруті.

Методи фіксації інформації під час туристського походу. Об'єкти спостереження, польовий щоденник, хронометраж.

Змістовий модуль II

Методика проведення спортивно-масових заходів

Тема 5. Підготовка спортивного пішохідного походу.

Мета і завдання. Комплектування групи. Розподіл обов'язків в групі. Фізична, технічна та психологічна підготовка групи. Вибір місця проведення походу та розробка маршруту. Календарний план походу. Кошторис походу. Добір спорядження. Складання меню. Заготовка продуктів харчування. Підготовка похідної документації. Звіт про похід.

Тема 6. Проведення туристського походу.

Пересування у польових умовах. Порядок і режим руху. Страхівка і

самостраховка під час руху. Рух пішки. Подолання перешкод. Орієнтування на місцевості. Організація побуту та харчування. Безпека у поході.

Тема 7. Класифікація туристських заходів.

Туристичний зліт. Змагання з техніки спортивного туризму. Види змагань. Поняття «клас» та «масштаб» змагань. Види дистанцій. Вимоги до дистанції. Методика обладнання основних етапів. Спорядження. Техніка і тактика проходження етапів. Підготовка команди. Система нарахування штрафів за помилки під час проходження етапів.

Тема 8. Методика проведення змагань.

Методика організації змагань, злетів з спортивного туризму. Основні форми проведення змагань. Положення про змагання. Заявки на участь у змаганнях. Мандатна комісія та апеляційне журі. Організація суддівства. Протести та порядок їх розгляду. Суддівська колегія змагань. Загальні вимоги до організації та проведення змагань. Безпека змагань. Оформлення документації про проведення змагань. Загальні принципи визначення результатів. Звіт про змагання.

V. Навчально-методична карта дисципліни «Методика туристичної роботи»

Разом: 72 год.,

лекції – 12 год., практичні заняття – 16 год., самостійна робота – 40 год., модульний контроль – 4 год.

Модулі	Змістовий модуль I			Змістовий модуль II		
Назва модуля	Методика організації туристських заходів			Методика проведення спортивних заходів		
Кількість балів за модуль	112 балів			92 балів		
Теми лекцій	1. Методика організації походів вихідного дня.	2. Методика організації екскурсій.	3.Методика розробки туристських маршрутів.	4. Підготовка спортивного походу.	5. Методика проведення туристського походу.	6. Методика проведення змагань.
Теми семінарських, практичних занять	Т.1 Методика організації прогулянок.	Т.2. Методика організації екскурсій.	Т. 3. Методика розробки туристських маршрутів. Т.4Методи краєзнавчих спостережень.	Т.5 Підготовка спортивного пішохідного походу.	Т.6. Методика проведення туристського походу.	Т.7 Класифікація туристичних заходів. Т.8 Методика проведення змагань.
Відвідування лекцій	3 бала			3 бала		
Відвідування занять	1 бал х 4 заняття = 4 бала			1 бал х 4 заняття = 4 бала		
Робота на практичних	10 балів х 4 заняття = 40 балів			10 балів х 3 заняття = 30 балів		
Самостійна робота	5 балів х 8 = 40 балів			5 балів х 6 = 30 балів		
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 х 25 б = 25 балів			Модульна контрольна робота 1 х 25 б = 25 балів		
Підсумковий контроль	ПМК залік. Разом – 204 бала Розрахунок 204 : 100 = 2,04 (кількість балів студента х 2					

VI. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Методика організації походів вихідного дня	2
2	Методика організації екскурсій.	2
3	Методика розробки туристичних маршрутів	2
4	Методи краєзнавчих спостережень на маршруті.	2
5	Підготовка спортивного пішохідного походу.	2
6	Методика проведення туристичного походу.	2
7	Класифікація туристичних заходів.	2
8	Методика проведення змагань	2
	Разом:	16

VII. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Кількість балів
1.	Методика організації прогулянок	6	2 x 5
2.	Методика організації екскурсій.	6	2 x 5
3.	Методика розробки туристичних маршрутів	4	2 x 5
4.	Методи краєзнавчих спостережень на маршруті.	4	2 x 5
5.	Підготовка пішохідного походу.	4	2 x 5
6.	Методика проведення туристичного походу.	6	2 x 5
7.	Класифікація туристичних заходів.	4	1x 5
8.	Методика проведення змагань	6	1 x 5
Разом:		40	70

VII. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- Словесні: лекція(традиційна)із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій, пояснення, розповідь, бесіда.
- Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- Практичні: вправи, прогулянки.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних завдань.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій).

VIII. Методи контролю

Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік.

Методи письмового контролю: модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування.

Комп'ютерного контролю: тестові програми.

Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

ІХ. Розподіл балів, які отримують студенти.

**Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного)
контролю.**

№	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1.	Відвідування лекцій	1	1	6
2.	Відвідування практичних занять	1	8	8
3.	Виконання завдання з самостійної роботи (домашнього завдання)	5	14	70
4.	Робота на практичному занятті	10	7	70
5.	Модульна контрольна робота	25	2	50
Максимальна кількість балів: 204				

Порядок переведення рейтингових показників успішності

Оцінка в балах	Оцінка	Пояснення
90-100	A	Відмінно <i>Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок</i>
82-89	B	Дуже добре <i>Вище середнього рівня з кількома помилками</i>
75-81	C	Добре <i>В загальному вірно виконання з певною кількістю суттєвих помилок</i>
69-74	D	Задовільно <i>Непогано, але зі значною кількістю недоліків</i>
60-68	E	Достатньо <i>Виконання задовольняє мінімальні критеріям</i>
35-59	FX	Незадовільно <i>З можливістю повторного складання</i>
1-34	F	Незадовільно <i>З обов'язковим повторним курсом</i>

Х. Методичне забезпечення

- ✓ конспекти лекцій;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- ✓ засоби підсумкового контролю (комп'ютерна програма тестування, комплект друкованих завдань для підсумкового контролю);
- ✓ завдання для ректорського контролю знань студентів з навчальної дисципліни

XI. Об'ємні вимоги до заліку

1. Поясніть основні принципи туризму.
2. Охарактеризуйте туристські традиції.
3. Розкрийте поняття «Плановий» та «Самодіяльний туризм».
4. Назвіть основні відмінності у заходах: екскурсія, зліт, похід вихідного дня, екологічна стежка, експедиція, похід.
5. Надайте характеристику методиці організації туристських прогулянок.
6. Опишіть правила базування у туристичному поході
7. Назвіть основні компоненти групової похідної аптечки.
8. Поясніть розподіл групового спорядження серед учасників походу.
9. Поясніть правила підбору особистого спорядження.
10. Надайте характеристику основних видів туризму (пішохідного, гірського, лижного, водного та велосипедного).
11. Назвіть особливості щодо забезпечення спорядженням спортсменів у туризмі.
- 12.. Перелічіть вимоги до складу туристської групи.
13. Поясніть, як розділяють обов'язки у групі.
14. Назвіть класифікацію походів.
15. Охарактеризуйте техніку пересування у пішохідному поході.
16. Поясніть термін «тактична підготовка» у пішохідному туризмі.
17. Поясніть термін «фізична підготовка» у пішохідному туризмі.
18. Поясніть термін «психологічна підготовка» у пішохідному туризмі.
19. Охарактеризуйте фізичну та технічну підготовку лижного туриста.
20. Наведіть особливості базової підготовки туриста - водника.
21. Поясніть правила техніки руху у велосипедному поході.
22. Поясніть правила техніки руху у пішохідному поході.
23. Назвіть вимоги щодо розташування бівуаку у степу, у лісі, у горах.
24. Охарактеризуйте основні помилки, що виникають при розташуванні наметів у новачків.

25. Поясніть, що включає в себе комплекс рятувальних робіт.
26. Назвіть, як треба подати сигнал про допомогу у разі негараздів.
27. Розкрийте зміст термінів «страховка, самостраховка».
28. Поясніть як організувати переправу на річці.
29. Поясніть як організувати переправу на річці бродом.
30. Поясніть як організувати переправу на річці за допомогою перил
31. Поясніть як організувати рух по жердинам і купинам.
32. Охарактеризуйте етапи туристських змагань.
33. Поясніть, які технічні етапи може включати в себе крос-похід.
34. Охарактеризуйте рух за азимутом.
35. Поясніть як складати план місцевості.
36. Назвіть методику вимірювання відстані по карті.
37. Назвіть методику визначення азимуту.
38. Назвіть методику визначення місцезнаходження за допомогою карти.
39. Поясніть методику орієнтування за місцевими ознаками.
40. Поясніть як визначити мету походу.
41. Поясніть як комплектують групу учасників походу.
42. Розпишіть які обов'язки мають учасники походу.
43. Поясніть основні положення розробки маршруту.
44. Поясніть відмінності календарного плану походу та графіку руху групи.
45. Поясніть як скласти кошторис подорожі (походу).
46. Поясніть методику підготовки звіту про туристичну подорож.
47. Охарактеризуйте організацію страховки під час руху.
48. Охарактеризуйте організацію самостраховки під час руху групи.
49. Поясніть основні вимоги при подолання природних і штучних перешкод.
50. Напишіть список особистого спорядження для пішохідного туризму.
51. Поясніть особливості підбору і розподілу групового спорядження.
52. Поясніть методику складання меню похода.
53. Поясніть особливості організації харчування у туристському поході.
54. Психологічна підготовка учасників походу.

- 55.Опишіть вимоги до особистості керівника походу.
- 56.Опишіть вимоги до особистості зав.госпу походу
- 57.Опишіть вимоги до особистості казначея походу
- 58.Визначте заходи безпеки під час проведення походу.
- 59.Поясніть, які документи складає керівник походу.
- 60.Надайте опис звіту пішохідного походу.

ХІІ. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Головач І. І. Використання основних форм екологічного туризму у фізичному вихованні школярів / І. І. Головач // Спортивний вісник Придніпров'я . – 2014. – № 1. – С.37 – 41.
2. Дмитрук О.Ю., Щур Ю.В. Спортивно-оздоровчий туризм. Навчальний посібник. – К.: «Альтерпрес», 2008. – 280 с.
3. Дехтяр В.Д. Основи оздоровчо - спортивного туризму: Навч. Посібник. – К.: Науковий світ, 2003. – 203 с.
4. Ільницький В.І., Рафалюк М.І., та інші. Основи медичних знань туриста: навчальний посібник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2007. – 152 с.
5. Круцевич Т. Ю. Рекреація у фізичній культурі різних груп населення: навч. посібник / Т. Ю. Круцевич, Г. В. Безверхня – К.: Олімп. л.–ра, 2010. – 248 с.
- 6.Навчальні програми для гуртків туристсько-краєзнавчого напрямку позашкільної освіти, (від 04.07.2013р №1 / 11 - 10903) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ukrjuntur.org.ua/nasha-bbloteka/programi-gurtkv>.
7. Панкова Є. В. Туристичне краєзнавство : навчальний посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв III-IV рівнів акредитації / Є. В. Панкова. – 3-те вид., перероб. та доп. – Київ : Альтерпрес, 2009. – 356 с.
8. Пангелов Б. П. Організація і проведення туристсько-краєзнавчих подорожей : навчальний посібник / Б. П. Пангелов. – Київ : Академвидав, 2010. – 248 с. – (Альма-матер). – Лист МОНУ №1/П-189 від 22.01.2010 р.

9. Петранівський В.Л., Рутинський М.Й. Туристичне краєзнавство: Навч. посібник / Ф.Д. Заставний (ред.). – К. : Знання, 2006. – 575 с.
10. Самолюк А. Творча активність учнів основної школи у процесі туристсько-краєзнавчої роботи як одна із проблем сучасної педагогічної теорії/ А. Самолюк // Фізична культура, спорт та здоров'я нації: зб. праць. – Вінниця, 2013.– Вип. 16. – С. 53 – 57.

Допоміжна

1. Комаровский Е. Неотложная помощь. Справочник для родителей / Евгений Комаровский. – М., Эксмо-Пресс, 2011. – 400 с.
2. Комаровский Е. Дневничок / Евгений Комаровский. – М., Эксмо, 2012. – 320 с.
3. Щур Ю. В. Спортивно–оздоровчий туризм: навч. посібник / Ю. В. Щур, О.Ю. Дмитрук. – К. : Альтерпрес, 2003. – 232 с